

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfinții Apostoli Petru și Pavel

„În tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii răsună cuvintele lor“ (Ps. 18, 4).

În acest an, în 29 iunie, se împlinesc 1900 ani de la moartea mucenicească a celor care au fost „între apostoli mai întâi pe scaun șezători și lumii învățători“: Sf. Ap. Petru și Pavel. Cu acest mare prilej, se cuvine cu adevărat să aducem cuvânt de laudă acestor „aleși între aleși“. Dar cu ce cuvinte de laudă să împodobim, noi nevrednicii, pe cei pe care i-au laudat în decursul celor 19 veacuri toți marii predicatori în frunte cu Sf. Ioan Gură de Aur? Cu ce cununi de laudă să-i împodobim pe cei care au primit deja cununa vieții (Apoc. 2, 10) și cununa dreptății? (II Tim. 4, 8). Cum vom lauda pe cei pe care Mintuitorul însuși i-a laudat, numindu-i pe Simon, Petru (Mt. 16, 18), iar pe Saul „vas ales“ (F. Ap. 9, 15)? Pentru aceasta nici nu ne vom încumeta la un astfel de lucru, ci vom lăsa mai bine să-i laude faptele lor mari așa cum a spus Mintuitorul că pe ucenicii Lui „după roadele lor îi veți cunoaște“ (Mt. 7, 16).

Firește că Sf. Ap. Petru și Pavel au fost mari nu prin minunile deosebite pe care le-au săvârșit, căci și alți sfinți au săvârșit minuni, nici prin descoperirile de care s-au învrednicit, fiindcă și alți aleși ai Domnului au avut vedenii, și nici chiar prin martiriul lor, în care n-au fost nici primii, nici singurii și nici ultimii, ci prin lucrarea lor, prin ostenelele lor.

Pentru a ne da seama de vrednicia acestor fruntași ai apostolilor să vedem prin ceea ce ei se aseamănă și se deosebesc, să le urmărim faptele.

a) De la început trebuie să spunem că ei au fost aleși, chemații Domnului. O mărturisire a Sf. Ap. Pavel e adinc grăitoare și valabilă pentru amândoi. „Prin darul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt și darul hărăzit mie n-a fost zadarnic“ (I Cor. 15, 10). Numai prin „darul lui Dumnezeu“, fiul lui Iona a ajuns să fie Petru, iar Saul să devină Pavel și amândoi să însemneze ceea ce au însemnat în istoria creștină. Altfel, Simon ar fi rămas pescar uitat printre alți pescari din Galileia iar Saul s-ar fi pierdut și el printre alți zeloși învățători de lege. Dar tot atât de adevărată e și partea a doua a mărturisirii. „Darul lui Dumnezeu n-a fost zadarnic“, nici în Petru și nici în Pavel. De aceasta ne incredințăm dacă urmărim ceea ce au făcut ei cu „darul lui Dumnezeu“, pentru desăvîrșirea lor, pentru mîntuirea semenilor lor și pentru mărirea lui Dumnezeu.

b) Cu ajutorul „darului lui Dumnezeu“ cei doi Apostoli și-au făcut din suflete o alevărată livadă a virtuților. Din mulțimea virtuților ce le-au împodobit sufletele, să ne oprim la una singură: smerenia, căci, după cuvîntul unui Sf. Părinte, desăvîrșirea nu e decît o prăpastie de smerenie. Sf. Ap. Petru, pentru vîrsta și deosebita lui rîvnă pentru Domnul, s-a bucurat de o oarecare cinstită între Apostoli, fiind mereu trecut cap de listă de evangheliști și socotit ca unul din cei trei stâlpi ai Bisericii (Gal. 2, 9), totuși la el nu aflăm nici o umbră de truție. Dimpotrivă, el se socotește nevrednic înaintea Domnului (Luca 5,

8). Pentru lepădarea sa, Mintuitorul l-a iertat și l-a reabilitat, fiindcă a plîns cu amar (Mt. 26, 75). Cu toate acestea, după tradiție, el plîngea oridecîte ori auzea cocoșul cîntînd. De asemenea cînd el a fost înfruntat înaintea tuturor de Ap. Pavel, fiindcă greșise (Gal. 2), el nu s-a supărat. Mai mult, cînd Ap. Pavel e atacat pe nedrept de vrăjmașii lui, el îl laudă și îl apără (II Petru 3, 15—16). Tot din smerenie a cerut el să fie răstignit, nu ca Domnul, ci cu capul în jos.

Ap. Pavel, chemat de Domnul în chip minunat și săvîrșind el multe minuni, nu s-a înălțat, ci s-a smerit în așa măsură încît spunea că nici nu merită să se numească Apostol, apoi chiar dacă i se îngăduie acest nume și atunci el se consideră cel mai mic, nu numai între apostoli (I Cor. 15, 9), ci și între creștini (Ef. 3, 8), cel mai mare dintre păcătoși (I Tim. 1, 5).

c) De la virtuți să trecem la fapte și ostenele. Din viața Ap. Petru petrecută în preajma Domnului pomenesc un singur fapt: frumoasa mărturisire pe care el a făcut-o în părțile Cezareii lui Filip, despre divinitatea Mintuitorului, în numele tuturor apostolilor. Atunci Mintuitorul i-a dat porecla de „Chefa“ — Petru, ce i-a trecut în renume. După Înălțare, el a ostent mult pentru vestirea Evangheliei, mai ales la cei din neamul lui (Gal. 2, 9), în Ierusalim, Samaria, Antiohia, Roma. Un mare succes a avut cuvîntarea din ziua Cincizecimii, cînd a întrecut pe cei mai mari oratori ai lumii. „Căci Demostene, mare și renumit în arta oratorică, n-a putut prin arta sa să-și impună convingerile sale, încît a fost exilat din cetate de ascultători; iar Socrate, cu toate multele lui cuvîntări către atenieni și cu toate discuțiile lui înțelepte, la sfîrșit a aflat cucută... Dar Petru, pescarul... printr-o singură cuvîntare, a vînat trei mii de bărbați.“

Prin predica acestor apostoli, s-a împlinit profeția lui David, că „în tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii răsună cuvintele lor“ (Ps. 18, 4). Numai prin cuvîntul lor, credința creștină a ajuns pînă la marginile lumii cunoscută atunci, învingînd forța Romei păgîne. Cu aceasta „roadele“ ostenelelor lor nu s-au sfîrșit. Predica lor n-a încetat nici azi. Ea răsună prin cele 14 epistole ale lui Pavel și cele 2 ale lui Petru, care sînt tot atîtea „predici scrise“ de ale lor. Nu există loc pe pămînt, unde să se afle creștini și scrisorile lor să nu fie citite cu evlavie. Cîtă deosebire între scrisorile lui Saul prin care se arestau creștinii (F. Ap. 9, 2) și cele ale Ap. Pavel, prin care se leagă inimile creștinilor printr-o iubire mai tare decît moartea. „Oare nu din cauza sf. virtuți a epistolelor sale — spune Sf. Ioan Gură de Aur — din care mult au folosit nu numai credincioșii de atunci, ci și cei ce au fost de atunci și pînă în zilele noastre și vor mai folosi și cîți vor mai fi pînă la venirea lui Hristos și nu vor înceta să facă aceasta tot timpul cît ar rămîne neamul omenesc pe pămînt.“

d) Timpul nu ne îngăduie să stăruim asupra pătimirilor atît de multe și de mari, atît de felu-

rite și de neașteptate pe care le-au îndurat cei 2 Apostoli. E destul dacă vă spun că Biserica cinstește la 16 ianuarie în fiecare an: „Închinarea lanțului Sf. Ap. Petru“. Cit despre lanțurile, temnițele, judecățile și suferințele Sf. Pavel, nu trebuie să le spunem noi, căci ni le spune el în ep. II Cor. 11, 23—33, și noi le ascultăm cu adîncă emoție în fiecare an, în această zi.

e) S-a spus că „sfîrșitul încoronează opera“. Un sfîrșit mareț a încoronat viața de luptă și trudă a Sf. Apostoli: martiriul. Cel care altădată se temea de servitoarea lui Caiafa, spune Leon cel Mare, acum nu se mai teme de Roma, stăpîna lumii! Amîndoi Apostolii și-au cunoscut sfîrșitul din descoperirea Domnului (II Petru 1, 14; II Tim. 4, 6—7). În ziua de 29 iunie 67, sub singerosul Nero, ei și-au dăruit viața pentru cine au crezut: Petru fiind răstignit, iar lui Pavel, ca cetățean roman, i s-a tăiat capul cu sabia. „Nu există viață fără lupte și suferințe, dar nici suferințe fără triumfuri și glorie“. De aceea poezii creștini i-au cîntat, pictorii i-au zugrăvit, sculptorii le-au ridicat monumente nepieritoare, teologii i-au comentat, misionarii și păstorii de suflete i-au urmat, iar creștinii de pretutindeni și de totdeauna i-au cinstit și chemat în rugăciunile lor.

Ce i-a deosebit pe cei 2 apostoli? Desigur firea, caracterul lor deosebit. Petru o fire entuziastă, dar pripită și prin aceasta mai expus la căderi, ne e simpatic fiindcă e mai aproape de noi și de firea noastră cea slăbită prin păcat. Pavel e un om din o bucată. Ceea ce s-a petrecut în sufletul și viața lui de om credincios, capabil de orice sacrificiu, a fost numai o schimbare de direcție. Care din doi a fost mai mare? Evlavia creștină din ultimile 9 veacuri cu privire la cei 2 apostoli pare împărțită. Dacă sf. ap. nu s-au separat și deosebit, au venit o parte din creștini să-i deosebească. Astfel creștinii catolici ridicînd la Roma cea mai mare biserică în cinstea Sf. Petru, au voit să arate că acesta a fost cel mai mare între apostoli, nu numai în cinste, ci și în putere. Protestanții ridicînd și ei o măreață catedrală la Londra, Sf. Paul, încă vor părea să spună că cinstirea lor se îndreaptă spre cel mai învățat dintre Apostoli. Numai evlavia ortodoxă a rămas statornică, cinstindu-i în mod egal și luîndu-i pe amîndoi ca patroni la diferite biserici. Ca „ajutoare de muncă“ (I Cor. 3, 4) ai lui Dumnezeu, fiecare a fost mare, după darul primit și roadele arătate. Mare cu adevărat este numai Dumnezeu care a chemat în slujba Sa două suflete care prin osteneala lor au dat cei dintii conținut și strălucire cuvintelor de apostol și apostolat.

Noi creștinii de azi putem și trebuie să învățăm de la amîndoi Apostolii, care ne stau în față ca două icoane de pocăință, căci și noi adesea cădem ca și Petru și trebuie să ne pocăim ca și el. De asemenea prin păcatele noastre noi răstignim a doua oară ca și Saul și trebuie să ne eliberăm de ele ca și el.

De la Ap. Petru să luăm pildă de credință. Să avem o credință tare ca piatra. Să fim pietre vii în Biserica Domnului (I Petru 2, 5). Iar de la Sf. Ap. Pavel să învățăm ca să fim și noi „vase alese“, adică să purtăm cu vrednicie numele de creștini în lume.

Din învățătura Sf. Apostoli Petru și Pavel

Prin lumina primită de la Mintuitorul Iisus Hristos, Sf. Apostoli Petru și Pavel lucesc, pe cerul Ortodoxiei noastre, ca doi luceferi, cu aceeași intensitate.

Lăsând la o parte motivele imediate: moartea lor mucenicească de acum 1900 de ani, pe aceleași locuri și, oarecum, în aceleași condiții, Biserica, în experiența și înțelepciunea ei, putea găsi și încă alte suficiente motive pentru a le așeza prăznuirea în aceeași zi. Căci, așa cum mai târziu, pentru viața și faptele lor, dragostea și cinstirea obștească au pus pe aceeași lumină noasă treaptă pe Sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan, la fel și Sf. Apostoli Petru și Pavel, pentru rîvna lor misionară, pentru dragostea fierbinte de oameni, pentru negrăitele lor ostenele pe drumurile vestirii Evangheliei, și-au câștigat dintru început același loc, nu numai înaintea Dreptului Judecător, ci și în inima și conștiința noastră creștinească.

De aceea, numele Sf. Apostoli Petru și Pavel sînt strîns legate unul de altul, iar rostirea lor se face cu aceeași intensitate, cu aceleași vibrații sufletești, ca de altfel numele tuturor Apostolilor, care, după Pogorîrea Duhului Sînt mai ales, în vestirea lui Iisus Hristos și-au văzut rostul și chemarea vieții lor. A face deci distincții între ei, a-i așeza pe trepte diferite, considerăm că este o îndeletnicire izvorită din ambiții și alte păcate omenești, fără nici un reazim pe realitatea istorică, cu totul străină de preocupările Sf. Apostoli, cu atît mai mult cu cît problema înțelesului a rezolvat-o însuși Mintuitorul, pe drumul Ierusalimului, în auzul și aprobarea ucenicilor Săi.

Așa după cum grosul învățaturii Mintuitorului s-a transmis pe cale orală, la fel și din învățătura Sf. Apostoli Petru și Pavel ne-a rămas doar o mică parte. Ne sînt consemnate astfel înălăcă-

rate cuvîntări de-ale amîndorura în Faptele Apostolilor, rămînîndu-ne totodată 2 epistole de la Sf. Apostol Petru și 14 de la Sf. Apostol Pavel, din care vom reproduce, în continuare, cîteva versete:

SF. APOSTOL PETRU:

— Binecuvîntat să fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, care, după mare mila sa, prin învierea lui Iisus Hristos din morți, ne-a născut pe noi a doua oară spre nădejde vie (I Petru 1, 3).

— Iubiți-vă unul pe altul cu inimă curată și cu tot dinadinsul, căci voi ați fost născuți din nou prin cuvîntul lui Dumnezeu celui viu care rămîne în veac (I Petru 1, 22—23).

— Toți să fiți într-un gînd, milostivi, iubitori de frați, îndurători, blînzi, smeriți. Nu răsplătiți cu rău pentru rău, sau cu ocară pentru ocară (I Petru 3, 8—9).

— Mai presus de toate, să aveți multă dragoste unii către alții, căci dragostea acoperă mulțime de păcate. Slujiți fiecare cu darul pe care l-ați primit spre folosul tuturor (I Petru 4, 8, 10).

— Nu urmînd basme meșteșugite am vestit vouă puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci noi înșine am văzut slava lui (II Petru 1, 16).

SF. APOSTOL PAVEL:

— Eu nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos, pentru că ea este puterea lui Dumnezeu spre mîntuirea tuturor celor ce cred (Romani 1, 16).

— Fără cuvînt de apărare ești tu, omule, care judeci (pe altul). Căci întru ceea ce judeci pe altul pe tine însuși de osîndești, de vreme ce tu, cel ce judeci, săvîrșești aceleași lucruri (Romani 2, 1).

— Toate îmi sînt slobode, dar nu toate îmi sînt de folos; toate îmi sînt slobode, dar nu toate zidesc. Nimeni să nu caute (numai) de ale sale, ci fiecare și de ale altuia (I Cor. 10, 23—24).

— Dacă nădăjdum întru Hristos numai pentru viața aceasta, sîntem mai de plîns decît toți oamenii: Hristos însă s-a sculat din morți, începătura învierii celor adormiți făcîndu-se (I Cor. 15, 11—20).

— Purtăm grijă de cele bune nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor (II Cor. 8, 21).

— Purtați sarcinile unii altora și așa pliniți legea lui Hristos (Gal. 6, 2).

Asemenea acestor versete, toate epistolele Sf. Apostoli Petru și Pavel sînt pline de ziditoare învățături, la care să luăm totdeauna aminte, spre zidirea noastră trupească și sufletească.

P.

Sfîntul Apostol Pavel despre rugăciune

În acest an creștinătatea comemorează împlinirea a nouăsprezece secole de la moartea martirică a Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Acest eveniment este un minunat prilej de adîncire a învățaturii Sfinților Apostoli, de reîmprospătare a credinței lor vii și de urmare a viețuirii lor creștinești.

Biserica Ortodoxă se numește pe bună dreptate „apostolească”, pentru că păstrează și propovăduiește cu sfințenie neschimbată învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, așa cum ne-au predat-o Sfinții Apostoli.

Dar, ceea ce formează caracteristica principală a vieții creștine din vremea Apostolilor și totodată frumusețea ei nespūsă este duhul rugăciunii în care trăiau primii creștini.

De aceea socotim că nu este fără folos să arătăm cîteva din învățăturile Sfîntului Apostol Pavel despre rugăciune.

Din clipa convertirii sale la creștinism pe drumul Damascului și pînă la moartea martirică la Roma în anul 67 d.Hr., viața Apostolului Pavel a fost o viață de rugăciune fără egal, un suflet care s-a dăruit lui Dumnezeu în întregime, o viață care a stat în neconțință comuniune cu Dumnezeu prin rugăciune.

Propovăduirea Evangheliei, munca și rugăciunea, au devenit îndeletnicirile de căpetenie ale vieții sale.

În locul unei rugăciuni formale, numai cu buzele, fariseice, Apostolul a practicat și a propovăduit rugăciunea „în duh”, rugăciune stăruitoare, neconțință, rugăciunea pentru sine, pentru frații săi, pentru toată lumea, pentru mîntuirea tuturor. Peste lumea înconjurătoare a firii, Apostolul ne face cunoștință cu lumea harului lui Dumnezeu de care ne împărtășim prin rugăciune. „Căci Domnul este aproape” spune

Sf. Ap. Pavel (Filipeni 4, 15), „în El trăim, ne mișcăm și sîntem” (Fapte 17, 28).

Din prima clipă a convertirii sale, Apostolul Pavel trăiește în rugăciune. Cînd s-a despărțit de mai marii Bisericii din Efes, după îndemnul ce l-a dat de a purta grijă de „turma întru care Duhul Sînt i-a rînduit episcopi, a îngenunchiat și s-a rugat cu ei „toți” (Fapte 20, 36). La întoarcerea spre Ierusalim, cînd au ajuns la malul mării, Pavel și cu însoțitorii săi „au îngenunchiat și s-au rugat” (21, 5). În Ierusalim s-a rugat în templu și a văzut pe Domnul (22, 17).

S-a rugat înainte de a vindeca pe tatăl lui Publius (28, 8); iar cînd a văzut pe frații care au venit în întîmpinare pînă la Forul lui Apu, „a mulțumit lui Dumnezeu” (28, 15).

Am amintit numai cîteva locuri din cartea Faptele Apostolilor, în care se vede că apostolul Pavel era împreună cu creștinii în rugăciune în diferite împrejurări ale vieții.

Deosebit de aceste mărturii, epistolele sale oferă nenumărate îndemnuri la rugăciune.

Rugăciunile se cuvîne să le facem, *prin Iisus Hristos* (Romani 1, 8; 5, 1; 7, 25; 16, 27; Efes. 2, 18; Col. 3, 17); *în Iisus Hristos* (Romani 15, 17; II Cor. 2, 14; Efes. 3, 21; Fil. 4, 7 și *în numele lui Iisus Hristos* (Efes. 5, 20; Col. 3, 17).

În aceste îndemnuri se invederează caracterul hristocentric al rugăciunilor pauline.

În epistolele sale întîlnim îndemn la toate cele trei feluri de rugăciuni: de cerere, de laudă și de mulțumire. Se pare însă că prisosește îndemnul Apostolului pentru rugăciunea de mulțumire.

În rugăciunile de cerere Apostolul se roagă să aibă bucuria de a vedea pe creștinii din Roma (Romani 1, 10), sau să vadă fața Tesalonicenilor ca să le îndrepte credința.

„Noaptea și ziua ne rugăm, din belșug, ca să ajungem să vedem fața voastră și să îndreptăm lipsurile credinței voastre” (I Tes. 3, 10). Aceleași rugăciune de cerere o întîlnim și în epistolele către Coloseni (4, 3) și Efeseni (6, 19).

Adeseori Apostolul cere credincioșilor să se roage pentru el și se încredințează rugăciunilor lor, precum el însuși îi are pururea în rugăciunile lui.

„Ci vă rog pe voi, fraților, pentru Domnul nostru Iisus Hristos și pentru dragostea Duhului Sînt ca împreună cu mine să vă luptați în rugăciune pentru mine lui Dumnezeu” (Rom. 15, 30).

Aici, ca și în alte părți, Apostolul vorbește despre o *luptă* în rugăciune, fiindcă el socotește rugăciunea ca o armă duhovnicească prin care se învinge cel rău și se cucerește împărăția cerurilor. De aceea adaugă la îndemnul de a îi „stăruitori în rugăciune” (Romani 12, 12) pe acela de a se lupta în rugăciune. În concepția Apostolului Pavel, rugăciunea nu e o stare pasivă, sentimentală, ci e o acțiune spirituală, dinamică, în care sînt angajate toate puterile omului spre a dobîndi binele suprem.

În epistola către Filipeni întîlnim un alt obiect al rugăciunii de cerere, nu mai puțin vrednic de luat în seamă: „Și pentru aceasta mă rog ca iubirea voastră să prisosească tot mai mult și mai mult în cunoștință și în orice pricepere, ca să fiți fără prihană în ziua lui Hristos” (1, 9—10).

Apostolul se roagă pentru sine ca să fie scăpat de „îngerul satanei” (II Cor. 12, 8), dar s-a rugat și pentru neamul său. „Rugăciunea mea către Dumnezeu este ca ei, (iudeii), să se mîntuiască” (Romani 10, 1).

În epistola către Timotei recomandă creștinilor să facă „rugăciuni, cereri și mulțumiri pentru toți oamenii, pentru cei se sînt în dregătorii, ca să petrecem viața lină și tihnită, întru toată temerea de Dumnezeu și buna cuviință” (I Tim. 2, 1—2). Acest fel de rugăciune, zice Apostolul în continuare, „este un lucru primit înaintea lui Dumnezeu, Mintuitorului nostru, care voiește ca toți oamenii să se mîntuiască și să vie la cunoștința adevărului” (vers. 4).

Nu odată Apostolul cere credincioșilor să se roage pentru el și le scrie că datorită rugăciunilor lor a primit darul lui Dumnezeu și a scăpat din primejdie (Rom. 1, 9—10); Efes. 1, 16; Filip. 1, 34; I Tes. 1, 21; II Tim. 1, 3). Dar, în același timp, el mărturisește că îi are pururea pe credincioși în rugăciunile sale, că se roagă „zi și noapte” pentru ei și că mulțumește neîncetat lui Dumnezeu pentru darurile care le-a revărsat asupra lor.

Rugăciunea comună, a unora pentru alții, era în creștinismul primar ca singele care circulă prin tot organismul și făcea vii și sănătoase toate mădularele Bisericii. Ea era și cheagul care unea pe toți creștinii, în dragoste și credință cu Iisus Hristos.

Rugăciunea de laudă adusă lui Dumnezeu este des amintită în epistolele pauline. El însuși a practicat-o. Între rugăciunile de laudă pot fi socotite doxologiile. Apostolul obișnuiește să termine scrisorile sau unele părți ale lor cu doxologii ca acestea: „A căruia este mărirea, cîntea, închinăciunea și puterea, acum și în vecii vecilor” (Romani 16, 27; Efeseni 3, 21; Filipeni 4, 20; I Timotei 1, 17). Astfel de doxologii au intrat de la început în cultul public creștin.

Mai presus de toate, pentru Apostolul Pavel Dumnezeu este vrednic de lauda noastră fiindcă este „Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos”, prin care am ajuns la cunoștința adevărului.

Îndemnuri la rugăciuni de mulțumire sînt foarte multe în epistolele pauline. Aproape că nu este epistolă în care să nu întîlnim cuvintele: „Mulțumiți pururea pentru toate”. Iată de pildă întreitul îndemn dat Tesalonicenilor și prin ei tuturor creștinilor: „Bucurați-vă pururea”, „Rugați-vă neîncetat”, „Mulțumiți pentru toate, căci aceasta este voia lui Dumnezeu, întru Hristos Iisus, pentru voi” (I Tesaloniceni 5, 16—18; Efeseni 5, 20).

„Viteji au fost flăcăii tăi, o Patria mea frumoasă, pretutindeni unde ți-au apărat moșia de rivala dușmană. Dar nicăieri sufletele lor n-au ars de un foc mai mistuitor ca la Mărășești. Aici ei n-au mai avut nici speranța înaintării, nici credința rămănerii pe loc. Și totuși flăcăii tăi n-au dat înapoi; împresurați, s-au despresurat; mînași înapoi s-au întors îndărăt. Ca Fă! Frumos ca Smeul Smeilor, ei au luptat lupta dreaptă a vitejei și avînd în ei voința nestrămutată de a învinge, sau de a muri, ei au învins” — scria istoricul Vasile Pârvan, vădit mișcat de faptele de eroism ale ostașilor noștri căzuți vitejește în luptele de la Mărășești, Mărăști și Oituz, din vara lui 1917, a căror memorie o evoca cu decenii în urmă.

În cursul zbuciumatei sale istorii, poporul nostru și-a apărat cu îndrjire glia împotriva multor valuri de cotropitori, care, setoși de jai și de stăpînire, s-au revărsat mereu peste plaiurile noastre. Cunoaștem destule cazuri cînd, în fața unui dușman numeros, micile oștiri române au reușit victorii cu ecouri în lumea largă. Eroițele bătălii purtate de armata română la Mărășești par într-adevăr a le înfrece pe toate. De aceea, în conștiința poporului nostru Mărășeștiul a devenit sinonim cu rezistență de oțel, de netrecut, cu bătălii îndrjite, fără pereche, cum spun și următoarele versuri care circulau pe buzele soldaților din acel timp:

*Foaie verde meri domnești
Lupte ca la Mărășești
Pămîntul n-a mai văzut
Și nici nemții n-au avut,
C-așa iad de foc și fum
N-a fost decît la Verdun.*

Știm cum în 1914 puterile imperialiste au dezlănțuit primul război mondial, pentru împărțirea sferelor de influență ale lumii, acapararea de colonii și alte teritorii străine. După doi ani de neutralitate, guvernul român din acel timp a hotărît intrarea în război alături de Tripla Înțelegere sau Antantă (Anglia, Franța și Rusia). La această hotărîre a contribuit desigur și legitima și arzătoarea dorință a poporului nostru de a-și desăvîrși unitatea națională, deziderat pe care Antanta promitea să-l îndeplinească.

Se știe că după primele operațiuni ofensive ale armatelor române pe pămîntul Transilvaniei, unde erau primite cu același entuziasm ca care românii transilvăneni întîmpinaseră oștirile lui Mihai Viteazul, cursul luptelor a luat o întorsătură nefavorabilă pentru noi. Aceasta datorită, pe de o parte, deschiderii frontului în Dobrogea din partea armatelor bulgare și turcești, precum

El însuși a practicat rugăciunea de mulțumire în tot cursul vieții Sale și în toate împrejurările, chiar atunci cînd era în strîmtorări și primejdii. Apostolul este încredințat că pașii vieții noastre sînt conduși de voia lui Dumnezeu, iar lucrarea de mîntuire a harului este atît de însemnată, încît noi sîntem datori să mulțumim neîncetat lui Dumnezeu.

Unele îndemnuri pauline împletesc rugăciunea de cerere cu cea de mulțumire, ca de pildă în Ep. către Coloseni: „Stăruți în rugăciune, fiți treji în ea și mulțumiți lui Dumnezeu. Rugîndu-vă totodată și pentru noi, ca Domnul să ne deschidă ușa cuvîntului spre a vesti taina lui Hristos, pentru care mă găsesc în lanțuri” (4, 2—3).

Fost-a, așadar, acest mare Apostol al Domnului un om al rugăciunii, al unei rugăciuni pline de credință și încălzită de dragostea de Dumnezeu și de oameni. Rugatu-s-a el stăruitor, zi și noapte, cu mintea și cu duhul, pentru sine și pentru toți oamenii și ne-a îndemnat să-i fim următori, precum și el este următor lui Hristos. Pentru el rugăciunea era o faptă aleasă și neîncetată a inimii, iar munca era socotită ca o rugăciune a faptei.

Prin rugăciune și muncă creștinii preamăresc pe Dumnezeu și se află în comuniune unii cu alții, împlinind astfel voia lui Dumnezeu.

Prot. Vasile Coman

Mărășești

1917—1967

„Pe aici nu se trece!”

și a concentrării unor masive forțe ale Puterilor centrale pe frontul transilvan, iar pe de altă parte datorită slabei înzestrări a armatei române cu armament, cit și neîndeplinirii angajamentelor asumate de Antantă. În aceste condiții, 2/3 din teritoriul țării a fost ocupat de dușmani, care au instaurat un regim de teroare și de jaf. Ba mai mult, Puterile centrale, în frunte cu imperialismul german, plănuiau cotropirea întregului teritoriu, împărțirea între ele a pămîntului nostru național și, în felul acesta, desființarea României ca stat. Amețit de acest vis nebun, feldmareșalul Mackensen își pregătise deja discursul pe care intenționa să-l rostească la Iași.

Acest discurs însă n-a fost citit niciodată, căci, asemenea strămoșilor în împrejurări similare, poporul român, stăpînul legitim al acestui pămînt străbun, s-a ridicat de la mic la mare și — învingînd cu o neînchipuită bărbăție lipsurile și suferințele de tot felul care s-au îngrămădit pe pămîntul neocupat al Moldovei — a întins un zid de netrecut în calea cotropitorilor. Seta de libertate și dragostea fierbinte de patrie au făcut ca lozinca ostașilor români de pe frontul moldovean: „Pe aici nu se trece!” să fie o realitate vie, un adevăr ferm pentru dușman — deviză de care se vor izbi totdeauna toți cei care, samavolnic, ar încerca să ne încalce pămîntul. Conștiința că luptă pentru o cauză dreaptă, că de bătăliile de la poarta Moldovei, unde ajunsese frontul, atîrnă însăși soarta țării, au generat hotărîrea de a apăra cu orice preț, cu orice sacrificiu, fiecare palmă de pămînt.

Frontul se întindea de la Dorna la Marea Neagră, iar inamicul făcea intense pregătiri pentru dezlănțuirea unei ofensive de mare amploare. Mackensen, supranumit „spărgătorul de fronturi”, considera că îi sînt suficiente 24 de ore pentru a străpunge frontul româno-rus din sectorul Mărășești, spre a-și croi astfel drum spre Iași și mai departe spre Ucraina. El a aruncat în luptă în acest sector 12 divizii împotriva a 5 divizii românești, reorganizate însă și refăcute cu ajutor tehnic și militar francez.

Intinzîndu-se pe o bună parte din lunile iulie și august 1917, furioasele atacuri germane pentru cucerirea Moldovei s-au desfășurat cu deosebire în sectoarele Mărăști, Mărășești și Oituz. Intocmai ca talazurile mării cînd se izbesc de stînci, la fel și ofensivele dușmane s-au sfărîmat spumegînde de piepturile dirze ale celor ce-și apărau glia, casele și familiile, transformîndu-se toate în tot atîtea biruințe ale ostașilor români. Aceștia, luați prin surprindere și pentru a fi mai iuți în luptele ce deveneau corp la corp de multe ori, au fost nevoiți să lupte adesea numai în cămăși, cu capetele descoperite și cu mînele sumese. „Românii sînt bravi și se luptă ca lei — scria un ziar străin din acel timp. Mor, dar nu se predau. Se luptă pentru orice bucățică din pămîntul lor, ca și lupoaica cînd i se răpește ultimul pui”. Se cunosc faptele de arme ale unor regimente ca 22 infanterie, 32 Mircea ș.a., vitejia căpitanilor Ignat și Florea, ca și a generalului Eremia Grigorescu, curajul micuței Maria Zaharia și al altor altora, ale căror nume, în parte, se pot citi la impresionantul Mausoleu ridicat la Mărășești în amintirea tuturor acestor eroi care și-au jertfit viața în urmă cu 50 de ani. De altfel, biruințele de la Mărășești sînt biruințele întregului nostru popor, care a jertfit totul „pentru cinste, pentru drept și biruință”, cum se spunea într-un comunicat din acel timp. De reținut că printre luptătorii de la Mărășești se aflau și o mulțime de români transilvăneni, care, fugiți de pe plaiurile lor sau dezertînd, din motive de conștiință națională, din armata austro-ungară, s-au înrolat ca

voluntari în armata română și au luptat cot la cot cu frații lor din Muntenia și Moldova pentru alungarea cotropitorilor de pe teritoriul țării și făurirea unității naționale. Acest ideal, atît de mult așteptat, s-a împlinit pentru todeauna prin votul celor peste 100.000 de participanți la Adunarea populară din 1 decembrie 1918 de la Alba Iulia, cînd a fost constințită unirea Transilvaniei cu Patria-mamă.

Luptele de la Mărășești, considerate ca cele mai îndrjite de pe frontul răsăritean al primului război mondial, ca și victoria ostașilor români au contribuit la înfrîngerea dușmanului, salvînd țara de la prăbușire, ființa națională a statului nostru.

De aceea, împlinindu-se în aceste zile 50 de ani de la epopeea Mărășeștilor, poporul nostru a adus un vibrant omagiu celor căzuți acum o jumătate de veac și tuturor eroilor de totdeauna, care și-au jertfit viața pentru apărarea Patriei, pentru libertatea și unitatea poporului român.

Rostind, cu acest prilej, un amplu discurs la Mausoleul ridicat „Întru slava eroilor neamului” la Mărășești, *Di Nicolae Ceaușescu* a spus în încheiere: „Să nu uităm niciodată că toate cuceririle de care ne bucurăm azi au fost obținute prin lupte grele, prin jertfa celor mai buni fii ai poporului nostru. În fața memoriei celor care au căzut în lupta pentru dreptate socială și națională să ne legăm de a face totul pentru a asigura progresul neîntreput al țării, bunăstarea și fericirea întregului popor, să ne legăm de a face să strălucească tot mai puternic în lume gloria patriei noastre scumpe — România socialistă” — cuvinte pe care le urmăm cu toată ființa noastră.

Gh. Papuc

Biserica din Loamneș

Zidită de peste un veac și jumătate (în 1810) cu deosebire prin truda credincioșilor și dragostea lor față de credința străbună, biserica din parohia Loamneș, raionul Sibiu, a fost în ultimii ani consolidată și renovată din temelie, iar înăuntru a fost înzestrată cu iconostas nou, pereții fiind îmbrăcați în pictură și tablouri potrivite.

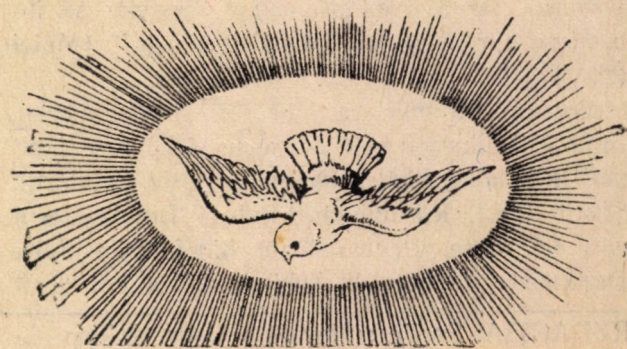
Terminîndu-se toate aceste lucrări, desfășurate sub conducerea C. preot Gheorghe Bona și pentru a sublinia după cuviință evenimentul, forurile noastre superioare bisericesti au încredințat pe P. C. prot. raional *I. Munteanu* cu binecuvîntarea bisericii din Loamneș.

Sărbătoarea — căci pentru credincioșii din această parohie, adunați în număr mare, a fost adevărată sărbătoare — binecuvîntării acestei biserici a avut loc Duminică, 14 mai a.c.

Inconjurat de un sobor de preoți, P. C. protopop a săvîrșit cele convenite unui asemenea eveniment, iar la sfîrșitul Sf. Liturghii a rostit un cuvînt de învățătură, arătînd și subliniind cu deosebire rivna credincioșilor loamnășeni pentru casa Domnului, pentru biserica pe care au bucuria de a o vedea acum în haină nouă.

C. preot local, *Gh. Bona*, a făcut apoi un scurt istoric al bisericii, precum și o trecere în revistă a lucrărilor împreunate cu reparațiile și pictura, mulțumind, totodată, credincioșilor săi și tuturor celor care i-au stat în ajutor în această importantă muncă pentru parohia Loamneș.

G.

O VIRTUTE DE CAPETENIE:

Dragostea

Prin credință, credinciosul primește și și însușește adevărurile mîntuitoare descoperite de Dumnezeu și propovăduite de Sfînta noastră Biserică, prin nădejde, așteaptă cu deplină încredere, ca Dumnezeu să aducă la îndeplinire tot ce i-a făgăduit pentru mîntuirea sa; prin dragoste, însă, el intră în cea mai strînsă comuniune de viață cu Dumnezeu, îl îmbrățișează cu toate puterile sufletului și împlinește voia Lui cea atot sfîntă, precum citim în Sf. Scriptură: „Dumnezeu dragoste este și cel ce petrece întru dragoste, întru Dumnezeu petrece și Dumnezeu întru dînsul“ (I Ioan 4, 16).

Prin urmare, pentru dobîndirea mîntuirii și fericirii vremelnice și veșnice, creștinul, pe lângă credință și nădejde, are neapărată trebuință și de dragoste, care este a ireia și cea mai mare virtute religioasă, precum zice Sf. Apostol Pavel: „Acum dar rămîn aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea“ (I Cor. 13, 13).

Dragostea creștină este puterea dumnezeiască revărsată prin Sf. Taină a Botezului în sufletul creștinului, prin care acesta are năzuința adîncă și curată către Dumnezeu, bunul său cel mai înalt, dorește prin toate puterile sufletului unirea cu El și are voința hotărîtă de a împlini voia Lui sfîntă. Dragostea creștină este de la Dumnezeu și dată nouă în dar, precum spune Sf. Ap. Pavel: „Dragostea lui Dumnezeu s-a revărsat întru inimile noastre prin Duhul Sfînt cel ce s-a dat nouă“ (Romani 5, 5).

Dragostea este cea mai mare virtute fiindcă toate celelalte virtuți trăiesc cu adevărat și rodesc binefăcător în viața creștinului numai cînd sînt luminate și încălzite cu focul sfînt al dragostei. Adevărul acesta îl arată atît de minunat Sf. Ap. Pavel în acel „*imn al dragostei creștine*“, pe care-l găsim în capitolul al 13-lea din epistola I-a către Corinteni: „De aș grăi în limbi omenești și îngerești, iar dragoste nu am, făcîtu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător. Și de aș avea toată credința, încît să mut și munții, iar dragoste nu am, nimic nu sînt. Și de aș împărți toată avuția mea și de aș da trupul meu să-l ard și dragoste nu am, nici un folos nu-mi este. Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mîndrie, nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se gîndește la rău, nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr, toate le suferă, toate le crede, la toate nădejde are. Dragostea nu va pieri niciodată“.

Fără puterea dragostei credința slăbește, căci „credința lucrează prin dragoste“ (Gal. 5, 6), iar nădejdea se ofilește și scade mereu. Dragostea izvorăște din Dumnezeu, El însuși fiind dragoste. O lume condusă prin legea supremă a dragostei este visul suprem al celui care, stăpînit de dragoste, va putea stîrpi din rădăcina buruiana răului, egoismul. Numai cel ce iubește cu adevărat, se bucură de existența altuia și se străduiește să facă numai bine semenului său iubit.

Dragostea creștinului se îndreaptă întîi către Dumnezeu, apoi către aproapele și în fine către sine însuși, căci aceasta este porunca Mîntuitorului: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este întîia și cea mai mare poruncă. Iar a doua asemenea acesteia: să iubești pe aproapele tău, ca pe tine însuși“ (Matei 22, 37—39).

Creștinul trebuie să iubească pe Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu este dragoste și El ne-a iubit mai întîi; apoi fiindcă Dumnezeu este Creatorul, Susținătorul, Răscumpărătorul și Binefăcătorul său cel mare. Pentru toate binefacerile Sale, Dumnezeu nu cere în schimb de la noi decît

dragoste. Din această dragoste noi îi închinăm lui Dumnezeu gîndurile, simțirile, doririle și voirile. Ce este mai frumos și mai plăcut pentru creștin decît a iubi pe Dumnezeu, care este veșnica frumusețe, veșnica dragoste, veșnica bunătate! Psalmistul spune: „Gustați și vedeți că e bun Domnul“ (Ps. 33, 8).

Adevărata dragoste creștină trebuie să fie: *fiiască*, adică precum fiul își iubește părintele său bun și iubitor, așa să iubească și creștinul pe Dumnezeu, care este Părintele Ceresc al tuturor. Dragostea creștină trebuie să fie *deplină*, adică să cuprindă, cum s-a spus, toate puterile sufletului și ale trupului, așa că tot ce face creștinul să fie spre slava lui Dumnezeu. „Deci, ori de mîncăți, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți“ (I Cor. 4, 31). Dragostea creștină trebuie să fie *puterinică și statornică*. Căci dacă Dumnezeu, din dragoste față de noi, și-a jertfit pe unicul Său Fiu pentru mîntuirea noastră, apoi și dragostea noastră față de Dumnezeu trebuie să fie fără margine și să nu se schimbe niciodată. Dragostea creștină trebuie să fie *vie și lucrătoare*, adică să pătrundă toată viața creștinului și să se arate prin fapte de binefacere față de semenii săi, precum zice Scriptura: „Să nu iubiți cu cuvîntul, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul“ (I Ioan 3, 18). Inzestrată cu astfel de însușiri, dragostea creștină produce, de bună seamă, roadele cele mai de preț pentru sufletul și viața credinciosului, roade înșirate așa de frumos de Sf. Ap. Pavel în „*imnul dragostei*“ amintit mai înainte.

Bunul creștin va folosi mijloacele puse la îndemîna lui de Biserică pentru *sporirea dragostei* și anume: 1. Cugetarea asupra dragostei nemărginite a lui Dumnezeu față de lume, pentru mîntuirea căreia și-a jertfit pe unicul Său Fiu. 2. Cunoașterea cît mai temeinică a învățăturii creștine. 3. Rugăciunea stăruitoare și fierbinte. 4. Împărtășirea cu Sfintele Taine. 5. Rîvna de a împlini voia lui Dumnezeu și a se feri de păcat. 6. Cunoașterea și urmarea vieții Mîntuitorului, care prin viața Sa pămîntească a dat cea mai măreață pildă de iubire de oameni. 7. Înlăturarea egoismului și a lăcomiei. 8. Facerea de bine față de aproapele.

Dar cel mai potrivit mijloc, cel mai bogat izvor pentru sporirea dragostei creștine este iubirea aproapelui. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos pune iubirea aproapelui pe *aceeași* linie cu *iubirea de Dumnezeu* (Matei 22, 37—39).

A iubi pe aproapele însemnează a-i voi binele și a ne sili după putere să-i facem numai bine. Mîntuitorul face din datoria de a iubi pe aproapele poruncă nouă cînd zice: „Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul; întru aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii mei, de veți avea dragoste între voi“ (Ioan 13, 34—35). *Numai cine și iubește aproapele are dreptul să creadă și să mărturisească pe Dumnezeu cel în Treime închinat*. Acest adevăr mare și fundamental al creștinismului îl propovăduiește Sfînta Biserică în mod foarte stăruitor introducînd această poruncă în rîndurile Sfintei Liturghii prin cuvintele rostite de preot sau diacon cu glas mare înaintea mărturisirii Simbolului Credinței: „Să ne iubim unii pe alții ca într-un gînd să mărturisim“. Adică mai întîi „să ne iubim unii pe alții“ ca să avem dreptul a mărturisi cu inimă curată pe Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt. Cine nu-și iubește pe aproapele său n-are nici dreptul să spună că iubește pe Dumnezeu, căci cine zice că iubește pe Dumnezeu, iar pe aproapele său îl urăște, este mincinos (I Ioan 4, 20).

Porunca de a iubi pe aproapele nostru este generală, adică ea cuprinde pe toți oamenii, fără deosebire de neam, rasă sau credință. În parabola Samaritanului milostiv, Mîntuitorul a arătat că aproapele nostru este oricare om. Învățătura creștină s-a ridicat mai presus de particularismul celor vechi, care socoteau ca aproape

numai pe cei de un neam și o credință cu ei, se ridică pe culmile unei perfecțiuni nebănuite atunci cînd Mîntuitorul poruncește iubirea aproapelui, adică a oricărui om.

Din iubire față de Dumnezeu și față de semen, credincioșii se străduiesc să facă numai binele și să promoveze pacea și buna înțelegere între oameni și popoare.

Pr. Nicolae Terchilă

† Preotul Iuliu Dorgo

În ziua de 24 cireșar, a.c., a trecut la cele veșnice, după o scurtă dar grea suferință, preotul Iuliu Dorgo, parohul Logigului din protopopiatul Reghin.

Născut cu 62 de ani în urmă, ca fiu al acestor plaiuri, își desăvîrșește studiile primare în satul natal Băița și pe cele teologice la Blaj. Se căsătorește apoi cu tînăra Flavița și este hirotonit preot pentru parohia Logig, pe care o păstorește neîntrerupt cu roade multe și binecucintate, timp de 40 de ani. Sfînta noastră Arhiepiscopie l-a distins cu briu roșu, pentru consecvența și seriozitatea cu care a îmbrățișat actul revenirii din 1948, slujind cu vrednicie sfînta noastră Biserică strămoșească.

Înmormîntarea a avut loc luni, 26 iunie a.c., zi de vară cu soare mult, cînd un sobor de preoți din protopopiatele Bistrița și Reghin, în frunte cu P. C. protopop al Reghinului, Mihai Ciobanu, a oficiat slujba prohodirii. Au asistat: familia îndoliată, frații săi iubiți și un mare număr de credincioși.

Au vorbit cald și convingător, despre adormitul în Domnul și păstoria sa rodnică, C. preoți: Ghiță Pop — Reghin, Moraru — Pîntic, N. Dincă — Breaza, preotul reformat local și P. C. protopop Mihai Ciobanu, care au scos în lumină bunătatea, omenia, seriozitatea de om și de părinte a adormitului pr. Dorgo.

În dangătul tînguitor al clopotelor și în cîntările line și duioase ale prohodului — clerul și credincioșii participanți au condus la locul de veci, din cimitirul parohial, pe cel ce a fost preotul Iuliu Dorgo, așezîndu-i osemintele, lângă cele ale vrednicei sale preotese Flavița.

Seara cobora pașnică și senină peste toți și toate, iar soarele asîngea treptat după culmi, tîmîind cu lumina ultimelor raze proaspătul mormînt.

Doamne, odhinește-l cu cei buni!

Părintele Nicolae

† Preoteasa Maria Grovu

După o lungă și grea suferință, în ziua de 12 iulie 1967, s-a stins din viață preoteasa Maria Grovu, soția preotului Gheorghe Grovu de la parohia Blumăna II din Brașov.

Vlăstar al unei familii de țărani din Cornățel-Sibiu, orfană de tată de la vîrsta de 3 ani, cunoaște din fragedă copilărie greutățile și asprimea vieții. Fire isteată și cu dragoste de slovă, după ce face școala primară în satul natal, urmează liceul la Sibiu, unde în 1939 se întîlnește cu teologul de atunci și preotul de azi, Gheorghe Grovu, cu care se căsătorește și pe care-l urmează cu o fidelitate rar întîlnită.

Caracterizînd personalitatea preotesei Maria Grovu, se poate spune cu drept cuvînt că a fost o preoteasă adevărată. S-a identificat cu aspirațiile morale și materiale ale enoriașilor din parohie.

La prohod a servit un sobor de preoți în frunte cu prot. stavr. Alexandru Popa, iar panegeticul a fost rostit de C. Pr. V. Voineag.

Chipul ei bun și blînd va fi mereu viu în sufletele membrilor familiei, enoriașilor și în ale tuturor cunoscuților, care au condus-o la cimitirul Sf. Treime din Brașov-Tocile.

Pr. V. V.